

**METODICKÝ POKYN NÁMĚSTKA MINISTRA VNITRA
PRO STÁTNÍ SLUŽBU
Č. 1/2015,
KTERÝM SE STANOVÍ PODROBNOSTI KE VZNIKU SLUŽEBNÍHO
POMĚRU DOSAVADNÍCH ZAMĚSTNANCŮ VE SLUŽEBNÍCH
ÚŘADECH**

**Část první
Vznik služebního poměru dosavadních vedoucích zaměstnanců**

**Článek 1
Podmínky vzniku služebního poměru dosavadních vedoucích zaměstnanců**

(1) O vzniku služebního poměru dosavadních vedoucích zaměstnanců ve služebním úřadu se nevede správní řízení, resp. nedochází k jejich jmenování na služební místo představeného správním rozhodnutím služebního orgánu. Služební poměr dosavadních vedoucích zaměstnanců na dobu neurčitou vzniká ze zákona za podmínek stanovených § 188 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen "ZSS"), a to dnem 1. července 2015. Od uvedeného data se považují za představené podle ZSS. Službu však může představený na služebním místě představeného vykonávat pouze do doby obsazení služebního místa na základě výběrového řízení vyhlášeného podle § 188 odst. 6 ZSS. Pokud dosavadní představený ve výběrovém řízení vyhlášeném podle přechodných ustanovení ZSS neuspěje, nemá to vliv na trvání jeho služebního poměru na dobu neurčitou, pouze na jeho setrvání na služebním místě představeného.

(2) Služební poměr vzniká pouze těm dosavadním vedoucím zaměstnancům, kteří vykonávají činnosti obdobné činnostem podle § 5 ZSS. O tom, zda je dosavadní systemizované pracovní místo v systemizaci podle § 184 odst. 1 ZSS účinné ke dni 1. července 2015 (dále jen „první systemizace“) označeno jako systemizované místo představeného, který bude vykonávat činnosti podle § 5 ZSS, podá dosavadnímu vedoucímu zaměstnanci předem informaci příslušný služební orgán, personální útvar služebního úřadu, nebo jinak pověřený zaměstnanec. V případě sporu, kdy dosavadní vedoucí zaměstnanec má za to, že vykonává činnosti podle § 5 ZSS, a mělo by tedy dojít ke vzniku služebního poměru na základě § 188 ZSS, může dosavadní vedoucí zaměstnanec využít žádosti o určení právního vztahu podle § 142 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘ“), o které by služební orgán musel rozhodnout. Nelze rovněž v této souvislosti vyloučit, že by dosavadní vedoucí zaměstnanec řešil tento spor podáním žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 SŘ z toho důvodu, že nebylo vydáno rozhodnutí o jeho platu podle § 198 ZSS.

(3) Pro vznik a další trvání služebního poměru představených platí následující pravidla:

- a) zařazení představeného v konkrétním stupni řízení odpovídajícím ZSS v návaznosti na dosavadní stupeň řízení tohoto vedoucího zaměstnance, se řídí pravidly uvedenými v § 188 odst. 2 a 3 ZSS,

- b) představený má povinnost složit služební slib před služebním orgánem¹ do 31. srpna 2015 – pravidla pro složení služebního slibu včetně následků jeho nesložení nebo složení s výhradou stanoví § 188 odst. 4 ZSS (vzory záznamů o složení služebního slibu jsou uvedeny v Příloze č. 1 tohoto metodického pokynu²). O případném zániku služebního poměru v důsledku nesložení služebního slibu nebo jeho složení s výhradou služební orgán dosavadního představeného písemně informuje,
- c) představený má povinnost svým právním jednáním neprodleně³ odstranit překážku podle § 33 odst. 1 a 2 ZSS⁴, jinak následuje postup podle § 33 odst. 4 ZSS [pozastavení výkonu služby (služební orgán následně rozhodne o zařazení mimo výkon služby dle § 65 ZSS) nebo zánik služebního poměru ze zákona],
- d) na vznik služebního poměru představeného podle § 188 ZSS nemá vliv skutečnost, že dosavadní vedoucí zaměstnanec nesplňuje předpoklad vzdělání⁵.

(4) Pokud dojde ke skončení služebního poměru představeného ještě před vyhlášením výběrového řízení postupem podle § 188 odst. 6 ZSS (např. odmítnutím složení služebního slibu), služební orgán bez zbytečného odkladu vyhlásí výběrové řízení na služební místo představeného, a to v souladu s § 188 odst. 6 ZSS.

(5) I pro představeného, jehož služební poměr vznikl na základě § 188 ZSS, platí zákaz výkonu funkce v politické straně nebo politickém hnutí⁶ (§ 80 ZSS), nicméně výkon takové funkce ke dni 1. července 2015 nemá za následek, že by služební poměr nevznikl.

¹ Pravomoc služebního orgánu přijímat služební slib lze přenést na podřízené zaměstnance na základě služebního předpisu. S ohledem na § 14 odst. 3 a § 15 odst. 5 ZSS rozhodování o věcech, o nichž se podle zákona o státní službě nevede řízení (§ 159 odst. 2 zákona o státní službě) s výjimkou služebního hodnocení (§ 159 odst. 2 písm. j) ZSS), může vedoucí služebního úřadu nebo státní tajemník přenést služebním předpisem na představené. Pravomoc přijímat služební slib státních zaměstnanců podle § 32 odst. 3 ZSS není uvedena ani v jednom z odstavců § 159 ZSS, rozhodně se však jedná o část výkonu působnosti služebního orgánu, která z povahy věci není řízením ve věci služby. Složení služebního slibu je sice završením procesu přijetí zaměstnance do služebního poměru (i s ohledem na následky jeho nesložení nebo jeho složení s výhradou), nicméně tento úkon nelze považovat za součást samotného řízení ve věcech státní služby, resp. ve věci řízení o přijetí do služebního poměru, neboť to je dokončeno pravomocným rozhodnutím o přijetí do služebního poměru. V úvahu přichází doplňkově i použití § 66 odst. 1 ZSS (upravujícího institut příkazu k zastupování) k řešení ad hoc případů např. z důvodu nutné nepřítomnosti osoby, která je služebním orgánem.

² Do záznamu o složení služebního slibu může, považuje-li to za účelné, služební orgán uvést též skutečnost, že služební slib byl vykonán za přítomnosti třetí osoby, kterou v záznamu o složení služebního slibu uvede.

³ Při výkladu lhůty „neprodleně“ k provedení právního jednání směřujícího k odstranění překážky podle § 33 odst. 1 a 2 ZSS pro účely aplikace § 188 odst. 5 ZSS a s ohledem na účel přechodných ustanovení, kterým je zejména hladký „přechod“ dosavadních státních zaměstnanců do režimu státní služby dle ZSS, lze vycházet ze lhůty, ve které má představený složit služební slib (62 dnů ode dne vzniku služebního poměru ze zákona).

⁴ Pojem „soudce“ uvedený v § 33 odst. 2 písm. a) ZSS nezahrnuje též přísedícího. Jde o dvě odlišné funkce [viz zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů].

⁵ Služební poměr představeného vzniká ze zákona na základě § 188 ZSS, který nepředpokládá posuzování předpokladu vzdělání, ani tento předpoklad nestanoví jako podmínku vzniku služebního poměru na služebním místě představeného.

⁶ Jako výkon funkce nelze hodnotit pouhé faktické pasivní členství spočívající pouze v plnění základních povinností člena podle stanov příslušné politické strany nebo politického hnutí, nebo výkon jednorázové „funkce“, která není spojena s členstvím v orgánu strany podle stanov nebo nemá trvalý charakter ani „funkční období“. Typicky je třeba rozlišit dva případy vnějškově stejné „funkce“: pokud je někdo ad hoc zvolen delegátem nějakého orgánu politické strany nebo hnutí (typicky sjezdu strany), ale v rámci „funkce“ delegáta nevykonává jiné funkce v rámci sjezdu než „řadového delegáta“. Z ústavních důvodů vyžadujících restriktivní chápání omezujících podmínek ve vztahu k politickým právům dovodíme, že se o funkci ve smyslu § 80 ZSS nejedná. Pokud by ale někdo byl zvolen (pokud to stanoví umožňují) „stálým delegátem“ sjezdu (včetně funkce delegáta na delší časové období než jednorázově), již by se o „funkci“ dle § 80 ZSS pravděpodobně mohlo jednat. Rovněž tak by se o funkci jednalo v případě „jednorázového“ delegáta sjezdu, který by ale následně v rámci sjezdu zastával byť jednorázovou, ale politicky profilovanou pozici (např. předseda návrhové komise sjezdu apod.).

Představený je však povinen učinit bez zbytečného odkladu⁷ po vzniku služebního poměru opatření směřující k odstranění tohoto stavu, neboť porušení povinnosti uvedené v § 80 ZSS je kárným proviněním.

Článek 2

Stanovení platu dosavadních vedoucích zaměstnanců a osvědčení o úspěšném vykonání úřednické zkoušky

(1) Služební orgán rozhodne správním rozhodnutím o stanovení platu představeného, v tomto rozhodnutí zároveň deklaruje vznik služebního poměru dosavadního vedoucího zaměstnance (v souladu s § 188 odst. 1 ZSS) ze zákona. Vzor rozhodnutí o stanovení platu představeného je uveden v Příloze č. 2 tohoto metodického pokynu.

(2) Platové zařazení se řídí § 198 odst. 1 ZSS – dosavadnímu vedoucímu zaměstnanci se **nemění zařazení do platové třídy ani platového stupně** (nejde-li o případ, kdy by ke dni vzniku služebního poměru splnil podmínky pro postup do vyššího platového stupně), stejně tak je mu v souladu s předchozím platovým výměrem platným ke dni bezprostředně předcházejícímu vzniku služebního poměru, stanoven stejný osobní příplatek a příplatek za vedení ve výši stanovené v tomto platovém výměru (je-li příplatek za vedení nižší, než je stanoveno v Příloze č. 2 k ZSS, postupuje se podle článku 4 tohoto metodického pokynu). Stanovení dalších příplatků (např. zvláštního příplatku) je rovněž možné, ale musí být pro jejich stanovení splněny podmínky a jejich stanovení musí být v rozhodnutí o stanovení platu odůvodněno (nevychází z § 198 odst. 1 ZSS).

(3) Považuje-li to za účelné, může služební orgán vydat představenému spolu s rozhodnutím o stanovení platu též osvědčení o vzniku služebního poměru, jehož obsahem může být též poučení o povinnostech podle § 188 odst. 4 a 5 ZSS (povinnost složení služebního slibu a následky jeho nesložení nebo složení s výhradou, povinnost učinit neprodleně právní jednání k odstranění překážky podle § 33 odst. 1 a 2 ZSS) a o povinnosti podle § 197 (povinnost ukončit jinou výdělečnou činnost nebo požádat o udělení souhlasu služebního orgánu).

(4) Vznikem služebního poměru představeného platí fikce stanovená v § 196 odst. 1 ZSS, že představený úspěšně vykonal úřednickou zkoušku (obecnou část i zvláštní část v příslušném oboru/oborech služby). Společně s rozhodnutím o stanovení platu představeného tedy vydá služební orgán představenému osvědčení o úspěšném vykonání úřednické zkoušky, jehož vzor je uveden v Příloze č. 3 tohoto metodického pokynu.

Článek 3

Obor služby

Na jednom služebním místě může být vykonáván jeden, i více oborů služby, a to podle věcného zařazení činnosti, kterou představený vykonává nebo řídí. Do rozhodnutí o stanovení platu (a do případně vystaveného osvědčení o vzniku služebního poměru) služební orgán uvede obory služby, které se vážou ke konkrétnímu služebnímu místu představeného⁸. Činnosti, kterými jsou např. kontrola, správní řízení nebo správní trestání,

⁷ Při výkladu lhůty „bez zbytečného odkladu“ k provedení příslušného opatření směřujícího k ukončení výkonu funkce v politické straně nebo politickém hnutí lze s ohledem na účel přechodných ustanovení, kterým je zejména hladký „přechod“ dosavadních státních zaměstnanců do režimu státní služby dle ZSS, vycházet ze lhůty, ve které má představený složit služební slib (62 dnů ode dne vzniku služebního poměru ze zákona). Při případném posuzování kárného provinění by ale bylo vždy nutné vycházet z individuálních okolností případu, a to i v návaznosti na vnitřní úpravu organizace a fungování dané politické strany či politického hnutí.

⁸ Uvedení všech relevantních oborů služby do rozhodnutí má mimo jiné vliv na fikci vykonání úřednické zkoušky a na vystavení osvědčení o úřednické zkoušce podle § 196 ZSS.

keré nemají samostatně definovaný obor státní služby, je třeba podřadit pod takový obor státní služby, který odpovídá věcné působnosti, ve které jsou tyto činnosti vykonávány (např. správní řízení a správní trestání v oblasti dopravy, bude zařazeno v oboru státní služby „Doprava“)⁹.

Článek 4

Příplatek za vedení a vztah § 198 odst. 1 ZSS a přílohy č. 2 k tomuto zákonu

(1) Byl-li dosavadnímu vedoucímu zaměstnanci **určen příplatek za vedení ve vyšší částce**, než odpovídá stejnému stupni řízení a působnosti služebního úřadu podle přílohy č. 2 k ZSS, použije se přechodné ustanovení obsažené v § 198 odst. 1 ZSS, a příplatek za vedení se až do obsazení příslušné funkce představeného na základě výsledků výběrového řízení, ponechá v rozhodnutí beze změny.

(2) Má-li dosavadní vedoucí zaměstnanec v platovém výměru ke dni vzniku služebního poměru **určen příplatek za vedení nižší**, než je stanoven v příloze č. 2 k ZSS, resp. ve služebním předpise služebního orgánu podle pravidla stanoveného v § 4 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, uvede se do souladu s přílohou č. 2. Ponechání příplatku za vedení v nižší částce než odpovídá shora uvedeným částkám, by bylo v rozporu s dobrými mravy. Vydávání následného rozhodnutí je nadbytečným formalismem, a proto by se o výši příplatku za vedení odpovídající příloze č. 2 k ZSS, popř. služebnímu předpisu služebního orgánu, mělo rozhodnout současně s rozhodnutím o ostatních složkách platu v souvislosti se vznikem služebního poměru.

Část druhá

Vznik služebního poměru ostatních dosavadních zaměstnanců

Článek 5

Podmínky pro přijetí dosavadního zaměstnance do služebního poměru

(1) Služební poměr dosavadních zaměstnanců, kteří nejsou ke dni 1. července 2015 některým ze státních zaměstnanců uvedených v § 186, 188 nebo 189 ZSS, nevzniká ze zákona (automaticky), ale musí být rozhodnuto o jejich přijetí do služebního poměru ve správním řízení, a to na základě žádosti dosavadního zaměstnance.

⁹ Zařazením služebního místa do oboru (oborů) státní služby se vymezí rámec možných správních činností zahrnutých v rámci služebního místa. Na služebním místě pak budou moci být vykonávány správní činnosti, které pro daný obor služby vyplývají z právní úpravy příslušné agendy, postavení služebního úřadu, ve kterém je služební místo zařazeno, v rámci hierarchie vykonavatelů příslušné agendy (správní orgán 1. stupně, správní orgán 2. stupně, dozorový orgán, ústřední správní úřad pro danou agendu), eventuálně i z postavení služebního místa v hierarchii samotného služebního úřadu (služební místo „řadového“ státního zaměstnance, služební místo představeného). Při stanovování okruhu správních činností se obvykle bude vycházet ze správních činností zařazených v katalogu správních činností do dílu označeného podobným názvem jako obor státní služby, nebude to však podmínkou (množina správních činností svěřených služebnímu místu však musí vždy respektovat hranici danou oborem státní služby, tzn. musí se jednat o činnosti, s nimiž právní řád v daném oboru služby, respektive agendě počítá).

Pokud nastane situace, že státní zaměstnanec na konkrétním služebním místě má vykonávat více oborů služby, neboť v rámci vnitřní organizace správního úřadu mohou být v jeho jednotlivých útvech vykonávány z podstatné části takové činnosti, které zavadávají důvod pro zařazení daného zaměstnance nejen do oboru služby odpovídající věcné působnosti daného útvaru, ale též do oboru služby odpovídající činnosti, kterou zaměstnanec z podstatné části vykonává. Okruh oborů služby v rámci jednotlivých služebních míst však nelze uměle rozšiřovat jen proto, že na daném místě je ojediněle vykonávána i ta či ona činnost zahrnující další obor služby, ale musí se jednat o podstatnou část agendy daného služebního místa.

(2) Základní podmínky pro přijetí dosavadního státního zaměstnance do služebního poměru společně pro všechny dosavadní zaměstnance (§ 190, § 191, § 192 ZSS) jsou následující:

- a) jedná se o **dosavadního zaměstnance** vykonávajícího činnosti podle § 5 ZSS,
- b) jeho pracovní místo bylo v první systemizaci označeno jako **systemizované místo pro státního zaměstnance a podle této systemizace bude vykonávat činnosti podle § 5 ZSS**,
- c) splňuje předpoklady podle § 25 odst. 1 ZSS, tj.
 1. je **státním občanem** České republiky, **občanem jiného členského státu Evropské unie** nebo občanem státu, který je **smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru** (Norsko, Lichtenštejnsko, Island),
 2. dosáhl věku **18 let**,
 3. je **plně svéprávný**,
 4. je **bezúhonný**,
 5. dosáhl **vzdělání** stanoveného zákonem o státní službě,
 6. má potřebnou **zdravotní způsobilost**;
- d) **písemně požádá o přijetí** do služebního poměru do 31. srpna 2015.

(3) Do služebního poměru na dobu neurčitou (§ 190 ZSS) bude přijat dosavadní zaměstnanec, který splňuje podmínky uvedené v odstavci 2 tohoto článku a dále

- a) je **ke dni 1. července 2015 v pracovním poměru na dobu neurčitou** a
- b) **v den podání žádosti vykonával v uplynulých 10 letech nejméně po dobu 4 let** činnosti uvedené v § 5 ZSS nebo činnosti obdobné, a to ve správních úřadech, obecním úřadu obce s rozšířenou působností, krajském úřadu, instituci Evropské unie, nebo mezinárodní organizaci.

(4) Do služebního poměru na dobu určitou, a to s trváním do 30. června 2017 (§ 191 ZSS) bude přijat dosavadní zaměstnanec, který splňuje podmínky uvedené v odstavci 2 tohoto článku a dále je **ke dni 1. července 2015 v pracovním poměru na dobu neurčitou, avšak nesplňuje podmínku, že v uplynulých 10 letech vykonával nejméně po dobu 4 let** činnosti uvedené v § 5 ZSS nebo činnosti obdobné, a to ve správních úřadech, obecním úřadu obce s rozšířenou působností, krajském úřadu, instituci Evropské unie, nebo mezinárodní organizaci.

(5) Do služebního poměru na dobu určitou (§ 192 ZSS) bude dále přijat dosavadní zaměstnanec, který splňuje podmínky uvedené v odstavci 2 tohoto článku a **je v pracovním poměru na dobu určitou**. Doba, na kterou bude přijat, však nesmí překročit dobu, na kterou byl sjednán pracovní poměr.¹⁰

Článek 6

K některým podmínkám pro přijetí dosavadního zaměstnance do služebního poměru

(1) O tom, zda je dosavadní systemizované pracovní místo v první systemizaci označeno jako **systemizované místo pro státního zaměstnance, který bude vykonávat**

¹⁰ ZSS neupravuje možnost „prodlužovat“ trvajícím služební poměr na dobu určitou. Docílit faktického prodloužení služebního poměru po ukončení služebního poměru na dobu určitou lze pouze prostřednictvím vydání nového rozhodnutí, kterým se přijímá žadatel do služebního poměru (a to znovu na dobu určitou, nebo na dobu neurčitou). Do služebního poměru tak proto nelze konkrétní osobu přijmout znovu automaticky (pouze na základě dřívějšího skončeného služebního poměru). „Opětovnému“ přijetí do služebního poměru a zařazení na konkrétní služební místo musí předcházet řádné výběrové řízení – až poté, co bude konkrétní zaměstnanec ve výběrovém řízení úspěšný a bude jako nejvhodnější uchazeč vybrán, může být vydáno rozhodnutí o jeho „opětovném“ přijetí do služebního poměru a zařazení na služební místo. Změna doby trvání služebního poměru podle § 50 ZSS je možná pouze v případech uvedených v § 42 a § 59 odst. 2 ZSS. Zvláštními případy mohou být služební poměry uzavřené na dobu určitou na základě nařízení vlády o dalších případech, ve kterých lze přijmout osobu do služebního poměru na dobu určitou (nařízení upravuje též pravidla pro opakování, resp. prodloužení služebního poměru).

činnosti podle § 5 ZSS, podá dosavadnímu zaměstnanci předem informaci příslušný služební orgán, personální útvar služebního úřadu, nebo jinak pověřený zaměstnanec.

(2) **Svéprávnost** definuje § 15 odst. 2 občanského zákoníku¹¹. Osoba, která dosáhla věku 18 let je plně svéprávná¹², nebyla-li její svéprávnost omezena soudem¹³. Předpoklad svéprávnosti dosavadní zaměstnanec osvědčuje písemným čestným prohlášením (§ 26 odst. 1 poslední věta ZSS). Vzor písemného čestného prohlášení o svéprávnosti je uveden v Příloze č. 4 tohoto metodického pokynu.

(3) Kdo se nepovažuje za **bezúhonného**, stanoví § 25 odst. 3 ZSS. Podmínku **bezúhonnosti** dosavadní zaměstnanec osvědčuje písemným čestným prohlášením (§ 193 odst. 2 ZSS). Vzor písemného čestného prohlášení o bezúhonnosti je uveden v Příloze č. 5 tohoto metodického pokynu. Služební orgán je povinen si do 30. června 2016 vyžádat výpis z evidence Rejstříku trestů k ověření, zda státní zaměstnanec splňoval předpoklad bezúhonnosti. Výpis z evidence Rejstříku trestů si vyžádá elektronicky dálkovým přístupem. Důsledky nepravdivého čestného prohlášení o bezúhonnosti stanoví § 193 odst. 2 ZSS - skončení služebního poměru ze zákona. Pokud služební orgán zjistí nepravdivost čestného prohlášení o bezúhonnosti, resp. nesplnění podmínky bezúhonnosti (tím, že si vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů ještě před vydáním rozhodnutí o žádosti o přijetí do služebního poměru) před vydáním rozhodnutí o přijetí do služebního poměru, rozhodne o nepřijetí do služebního poměru z důvodu nesplnění podmínky bezúhonnosti.

(4) Požadovanou **čtyřletou praxi v uplynulých deseti letech** pro účely přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou [podmínka uvedená v § 190 odst. 1 písm. d) ZSS] služební orgán zjistí zejména z dosavadního osobního spisu dosavadního zaměstnance. Doklady prokazující tuto praxi nejsou náležitostí žádosti o přijetí do služebního poměru. Pokud má však dosavadní zaměstnanec za to, že se mu má započítat další praxe, která služebnímu orgánu není známá, musí existenci takové praxe v řízení tvrdit, označit důkazy k prokázání takového tvrzení a poskytnout služebnímu orgánu potřebnou součinnost k opatření takových dokladů (§ 50 odst. 2 a § 52 SŘ). Pokud tedy dosavadní zaměstnanec další praxi tvrdí, ale nedoložil na podporu svého tvrzení žádný důkaz, služební orgán jej vyzve k poskytnutí potřebné součinnosti, tj. buď k doložení dokladů tuto praxi prokazujících [originály nebo úředně ověřené kopie relevantních dokumentů (pracovní smlouvy, zápočtový list, jmenovací dekrety apod.), popř., nemá-li potřebné doklady k dispozici, k poskytnutí takových informací, na jejichž základě může tyto doklady opatřit služební orgán (např. poskytnutí konkrétních informací o zaměstnavateli, době výkonu zaměstnání)¹⁴. Požadované činnosti nemusí být vykonávány nepřetržitě, a ani u jednoho zaměstnavatele. Doby výkonů požadovaných činností za posledních 10 let se sčítají.

(5) Pro účely posouzení splnění podmínky minimální stanovené délky výkonu činností podle § 5 ZSS **ve správním úřadu** [§ 190 odst. 1 písm. d) ZSS] nelze vyloučit praxi v jiných správních úřadech, které sice neodpovídají definici správního úřadu uvedené v § 3 ZSS¹⁵, ale dosavadní zaměstnanec v nich vykonával činnosti podle § 5 ZSS; obdobně to platí pro uznání výkonu činností podle § 5 ZSS v jiných subjektech, které jsou v souvislosti

¹¹ Svěprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat).

¹² § 30 odst. 1 občanského zákoníku.

¹³ § 56 až 65 občanského zákoníku.

¹⁴ Nebude však pochybením služebnímu orgánu, pokud bude vycházet z jemu dostupných dokladů, aniž by žadatel tvrdil a prokázal nějakou další praxi, o níž služební orgán neví a ani bez tvrzení žadatele vědět nemůže (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12 března 2015 č.j. 9 Azs 12/2015-38, odstavec 16).

¹⁵ Správním úřadem dle § 3 ZSS je ministerstvo a jiný správní úřad, jestliže je zřízen zákonem a je zákonem výslovně označen jako správní úřad nebo orgán státní správy.

s přijetím ZSS označeny jiným zákonem za služební úřady. Pro účely uznávání praxe dále není rozhodující formální označení pracovní pozice nebo její zařazení v příslušné platové třídě, ale rozhodující je povaha činnosti, kterou žadatel vykonával, resp. to, zda se jednalo činnosti obsahově odpovídající § 5 ZSS.

(6) V případě dokládání praxe u osob na mateřské a rodičovské dovolené je třeba období 10 let pro získání požadované praxe 4 let prodloužit o dobu čerpání mateřské a rodičovské dovolené, a to za analogického použití ustanovení § 51 odst. 3 ZSS, kde se takováto úprava, tj. prodloužení stanovené doby o dobu mateřské a rodičovské dovolené, použije v případě výběrového řízení na služební místo představeného. Účel obou ustanovení je shodný a ve prospěch osob na mateřské a rodičovské dovolené, které by jinak (v případě trvání rodičovské dovolené v délce např. 6 a více let) v uplynulých 10 letech nemohly požadovanou praxi splnit.

(7) Podmínkou přijetí do služebního poměru podle § 190, § 191 a § 192 ZSS není splnění požadavků uvedených v § 25 odst. 4 a 5 ZSS (požadavek státního občanství České republiky, požadavek cizího jazyka, odborného zaměření vzdělání nebo jiný odborný požadavek a požadavek způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi). Pokud žadatel tyto požadavky nesplňuje, ale ostatní podmínky pro přijetí do služebního poměru jsou splněny, žadatel bude přijat do služebního poměru a nesplnění uvedených požadavků je třeba řešit následně dle příslušných ustanovení ZSS. Pokud státní zaměstnanec nesplňuje požadavek státního občanství České republiky (§ 25 odst. 4 ZSS) nebo požadavek způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi [§ 25 odst. 5 písm. b) ZSS], je to důvodem pro jeho převedení na jiné služební místo podle § 61 odst. 1 písm. e) nebo f) ZSS. Nesplnění požadavku znalosti cizího jazyka, odborného zaměření vzdělání nebo jiného odborného požadavku [§ 25 odst. 5 písm. b) ZSS] může být řešeno pouze v rámci služebního hodnocení státního zaměstnance (§ 155 ZSS), pokud nesplnění těchto požadavků má konkrétní dopad na řádný výkon služby státního zaměstnance a další hlediska zahrnutá do služebního hodnocení (např. vzdělávací cíle).

(8) Podmínkou přijetí do služebního poměru podle § 190, § 191 a § 192 ZSS dále není prokázání znalosti českého jazyka podle § 25 odst. 2 ZSS.

(9) Důvodem k nepřijetí do služebního poměru je též existence překážek přijetí do služebního poměru uvedených v § 33 ZSS. Existují-li na straně dosavadního zaměstnance překážky přijetí do služebního poměru uvedené v § 33 ZSS, služební orgán s ohledem na zásadu vstřícnosti a vzhledem k účelu přechodných ustanovení ZSS vyzve žadatele, aby neprodleně učinil právní jednání směřující k odstranění překážky – za tím účelem mu poskytne přiměřenou lhůtu. Ve výzvě služební orgán žadatele poučí o tom, že trvající existence překážek je důvodem pro nepřijetí do služebního poměru.

(10) Splnění podmínek pro přijetí do služebního poměru se posuzuje podle stavu v době vydání rozhodnutí s výjimkou podmínky požadované čtyřleté praxe [podmínka uvedená v § 190 odst. 1 písm. d) ZSS], jejíž splnění se posuzuje ke dni podání žádosti.

Článek 7

Výjimka z předpokladu vzdělání podle § 201 ZSS

(1) Dosavadního zaměstnance, který se při výkonu práce v pracovním poměru **dlouhodobě osvědčil**, přestože nesplňoval pro požadované činnosti předpoklad vzdělání podle právního předpisu o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, **může služební orgán přijmout do služebního poměru a zařadit na služební místo, na kterém bude vykonávat službu obdobného obsahu**, jaký měl jeho druh práce v pracovním poměru, i v případě, že pro toto služební místo nesplňuje stanovené vzdělání podle § 7 odst. 2 písm. c) až e) ZSS (vyšší odborné vzdělání, vysokoškolské vzdělání získané studiem

v bakalářském nebo magisterském studijním programu). Zařadit na takové služební místo lze však osobu, která dosáhla minimálně středního vzdělání s maturitní zkouškou (nikoliv tedy osobu, která dosáhla pouze středního vzdělání s výučním listem).

(2) Jde-li o žádost o přijetí do služebního poměru dosavadního zaměstnance, který předpoklad předepsaného vyššího odborného vzdělání nebo vysokoškolského vzdělání získaného studiem v bakalářském nebo magisterském studijním programu nesplňuje, ale vykonával v pracovním poměru činnosti, na něž byl požadavek vzdělání podle právního předpisu o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, aniž by tento požadavek splňoval, **služební orgán možnost této výjimky v rámci řízení o žádosti vždy posoudí i bez výslovné žádosti dosavadního zaměstnance**. V odůvodnění rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí do služebního poměru pak služební orgán odůvodní, proč tuto výjimku přiznal nebo naopak nepřiznal.

(3) Přiznaná **výjimka ze vzdělání platí jen pro uvedené služební místo a jen po dobu, po kterou bude státní zaměstnanec na tomto místě vykonávat službu** (§ 201 odst. 2 ZSS). Takový státní zaměstnanec se v budoucnu nemůže úspěšně účastnit výběrových řízení na jiná služební místa s vyšším požadovaným vzděláním, než kterého dosáhl, a ani nemůže být převeden (§ 61 odst. 4 ZSS) na jiné služební místo, pro které nesplňuje vzdělání.

(4) Při stanovení obsahu slovního spojení „**dlouhodobě osvědčil**“ je nutno vycházet zejména z povahy vykonávané činnosti a dále z míry, v jaké dosavadní zaměstnanec nesplňuje podmínku požadovaného vzdělání¹⁶. U méně a středně náročných činností s menší mírou rozdílu mezi vzděláním dosaženým a požadovaným postačí zpravidla osvědčení se po dobu jednoho roku. Naproti tomu u náročnějších činností nebo případů většího rozdílu mezi vzděláním, kterého žadatel dosáhl, a které je na služební místo požadováno, lze vycházet z delšího období praxe a v případě těch nejnáročnějších činností lze vycházet až z délky období 4 let praxe (srov. § 190 odst. 1 ZSS), která je předpokladem pro přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou s fikcí úspěšného vykonání úřednické zkoušky (viz § 196 odst. 1 ZSS). Období 4 let pro „osvědčení se“ by mělo být v zásadě obdobími hraničním, které bude užíváno pouze v případě nejnáročnějších činností.

(5) Pokud je na služebním místě **předepsáno buď střední vzdělání s výučním listem, nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou** [§ 7 odst. 2 písm. a), nebo b) ZSS], dosavadní zaměstnanec musí předpoklad příslušného vzdělání splňovat, jinak ho nelze do služebního poměru přijmout a zařadit na konkrétní služební místo. Udělení výjimky podle § 201 ZSS v těchto případech nepřichází v úvahu. Z toho vyplývá, že dosavadní zaměstnanec s dosaženým středním vzděláním s výučním listem, může být přijat pouze do služebního poměru v 5. platové třídě.

(6) U dosavadního zaměstnance, který bude přijat do státní služby za podmínek § 201 ZSS, se podle § 198 odst. 1 ZSS ke dni vzniku jeho služebního poměru **nemění zařazení do platového stupně**. Nemění se tedy ani započtený počet let jeho praxe, stanovený s ohledem na neplnění požadovaného vzdělání s odpočtem podle § 4 odst. 7 a 8 nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů. Po vzniku služebního poměru se bude tomuto zaměstnanci k doposud započtené praxi (s odpočtem pro neplnění požadovaného vzdělání) přičítat další doba praxe v plném rozsahu.

¹⁶ např. pokud je na služební místo požadovaný magisterský stupeň vzdělání – doba rozhodná pro posouzení, že se na tomto služebním místě osvědčil dosavadní zaměstnanec se vzděláním bakalářského stupně, by měla být kratší než doba, ve které se osvědčil státní zaměstnanec, který má pouze středoškolské vzdělání s maturitou.

(7) Z důvodu absence přechodných ustanovení lze výjimku z předpokladu vzdělání udělit též dosavadnímu zaměstnanci, který byl ke dni 1. července 2015 zařazen na 12. platové třídě a dosáhl vysokoškolského vzdělání pouze v bakalářském studijním programu. Takového zaměstnance sice nelze automaticky považovat za zaměstnance, který se dlouhodobě osvědčil, ale služební orgán v rámci úvahy, zda výjimku udělí či nikoli, přihlédne kromě výše uvedených kritérií též ke skutečnosti, že se jedná o zaměstnance, který dosud splňoval předpoklady pro zařazení ve 12. platové třídě. Neudělení výjimky a nepřijetí do služebního poměru v daném případě by se mohlo jevit jako v rozporu s dobrými mravy, neboť zaměstnanec dosud splňoval předpoklady pro zařazení ve 12. platové třídě.

Článek 8

Žádost o přijetí do služebního poměru, její náležitosti a vady

(1) Žádost o přijetí do služebního poměru se podává písemně v českém jazyce (§ 193 odst. 1 ZSS) **ve lhůtě do 31. srpna 2015** [§ 190 odst. 1 písm. c), § 191 odst. 1, § 192 odst. 1 písm. c) ZSS]. V souvislosti s touto lhůtou je však třeba upozornit na § 194 odst. 2 ZSS, podle kterého se u dosavadního zaměstnance, který nevykonává práci z důvodu překážky v práci na straně zaměstnance podle § 191 až 205 zákoníku práce¹⁷ použije § 190 až § 193 obdobně, přičemž lhůty zde stanovené se namísto ode dne 1. července 2015 počítají ode dne odpadnutí překážky na straně zaměstnance. Mělo by se tedy jednat o případy, kdy dosavadní zaměstnanec nekoná práci ke dni 1. července 2015 – pak mu začne běžet lhůta pro podání žádosti až po odpadnutí překážky¹⁸.

(2) Žádost se podává příslušnému služebnímu orgánu. O tom, kdo je příslušným služebním orgánem, podá dosavadnímu zaměstnanci předem informaci příslušný služební orgán, personální útvar služebního úřadu, nebo jinak pověřený zaměstnanec.

(3) Povinnost písemného podání žádosti umožňuje její podání v listinné podobě prostřednictvím provozovatele poštovních služeb nebo osobním doručením žádosti v listinné podobě služebnímu orgánu, ale též podání v elektronické podobě s uznávaným elektronickým podpisem nebo prostřednictvím datové schránky. Z hlediska zachování lhůty pro podání žádosti nelze vyloučit též podání žádosti pomocí jiných technických prostředků uvedených v § 37 odst. 4 věta druhá SŘ; v takovém případě je však třeba, aby byla žádost do 5 dnů potvrzena písemným podáním, jinak se na ni hledí jakoby nebyla podána.

(4) Ve prospěch dosavadních zaměstnanců je třeba na lhůtu pro podání žádosti o přijetí do služebního poměru nahlížet jako lhůtu procesní, a to zejména pro účely posouzení zachování lhůty (viz § 40 SŘ). Zmeškání lhůty lze na základě žádosti podle § 41 SŘ prominout, a to za podmínek tam stanovených. Musí jít o případ, kdy z objektivních důvodů bránila určitá překážka žadateli v podání žádosti v zákonem stanovené lhůtě (např. žadatel byl na pracovní cestě v zahraničí).

(5) Řízení o žádosti o přijetí do služebního poměru je zahájeno dnem doručení žádosti příslušnému služebnímu orgánu (§ 44 odst. 1 SŘ); pokud podá žadatel žádost jinému služebnímu orgánu, je řízení o žádosti zahájeno až dnem, kdy žádost došla příslušnému služebnímu orgánu.

¹⁷ Typicky se bude jednat o dočasnou pracovní neschopnost nebo karanténu, mateřskou a rodičovskou dovolenou, atd.

¹⁸ Konkrétně u lhůty pro podání žádosti se bude jednat o lhůtu 62 dnů ode dne odpadnutí překážky.

(6) Vzor žádosti o přijetí do služebního poměru je uveden v Příloze č. 6 tohoto metodického pokynu. Jeho použití není povinné, žádost lze podat i volnou formou, musí však obsahovat zákonem stanovené náležitosti.

(7) Žádost o přijetí do služebního poměru musí mít zákonem stanovené náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 a § 45 odst. 1 SŘ a musí k ní být dle § 26 odst. 1 a § 193 odst. 2 ZSS též doloženy doklady osvědčující splnění předpokladů pro přijetí do služebního poměru podle § 25 odst. 1 ZSS.

(8) K žádosti žadatel doloží:

- a) průkaz totožnosti, kterým kromě totožnosti (§ 36 odst. 5 SŘ) a věku žadatel prokáže též občanství České republiky, občanství jiného členského státu Evropské unie nebo občanství státu, který je smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru (Norsko, Lichtenštejnsko, Island) [§ 25 odst. 1 písm. a) a b) ve spojení s § 26 odst. 1 věta první ZSS] – občanský průkaz, cestovní doklad, průkaz totožnosti občana Evropské unie nebo občana státu Norsko, Lichtenštejnsko, Island, průkaz o povolení k trvalému pobytu občana Evropské unie, jiný doklad prokazující totožnost občana Evropské unie, včetně občanství některého z jiných členských států Evropské unie (např. potvrzení o přechodném pobytu na území České republiky); jako doklad osvědčující státní občanství lze též doložit osvědčení o státním občanství,
- b) písemné čestné prohlášení o svéprávnosti [§ 25 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 26 odst. 1 poslední věta ZSS],
- c) písemné čestné prohlášení o bezúhonnosti [§ 25 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 193 odst. 2 ZSS],
- d) originál nebo úředně ověřenou kopii dokladu o dosaženém vzdělání¹⁹ [§ 25 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 26 odst. 1 věta první ZSS], pokud jej služební orgán již nemá nebo nebude mít k dispozici (viz odstavec 12 tohoto článku),
- e) lékařský posudek o zdravotní způsobilosti vydaný poskytovatelem pracovnělékařských služeb²⁰ [§ 25 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 26 odst. 1 věta první ZSS], pokud jej služební orgán již nemá nebo nebude mít k dispozici (viz odstavec 13 tohoto článku).

(9) Kopii občanského průkazu státního zaměstnance lze s ohledem na § 15a odst. 2 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, pořídit do spisu pouze s prokazatelným souhlasem jeho držitele. O předložení občanského průkazu žadatele, popř. jiného průkazu totožnosti proto provede služební orgán záznam do spisu (viz záznamy služebního orgánu ve vzoru žádosti).

(10) Listiny doložené k žádosti by měly být služebnímu orgánu předloženy v originále, případně ve formě úředně ověřených kopií dokumentů. Pokud žadatel doloží některé dokumenty v originále a je zřejmé, že nejde o listiny, které je možné ponechat ve spise, služební orgán buď o jejich doložení učiní záznam do spisu, nebo pořídí kopii dokumentu, na niž vyznačí úřední záznam o tom, že originál dokumentu byl předložen a že kopie souhlasí s originálem. Originály těchto listin poté vrátí žadateli.

(11) Pokud žádost obsahuje vady, resp. nejsou k ní doloženy všechny náležitosti (popř. doložené dokumenty nejsou prosty vad – např. doložení prostých kopií dokumentů), **pomůže služební orgán žadateli nedostatky odstranit** na místě, nebo jej vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu²¹. Současně žadatele poučí o následcích

¹⁹ Listiny prokazující vzdělání příslušného odborného zaměření stanoveného pro výkon služby, např. výuční list, maturitní vysvědčení, vysokoškolský diplom apod.

²⁰ Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ Nelze automaticky rozhodnout o tom, že žadatel není přijat do služebního poměru, resp. nesplňuje některý z předpokladů pro přijetí do služebního poměru jen z toho důvodu, že žadatel některou skutečnost při podání žádosti nedoložil, popř. doložil pouze prostou kopii listiny. Lhůtu lze poskytnout pouze ve výzvě, popř. pokud to

neodstranění nedostatků v této lhůtě (§ 45 odst. 2 SŘ). Při stanovení délky lhůty k odstranění nedostatků přihlíží služební orgán k tomu, o jaké nedostatky se jedná.

(12) Žadatel může požádat podle § 6 odst. 2 SŘ, aby služební orgán obstaral některé doklady, které by jinak byl žadatel povinen předložit, ze své úřední evidence. Bude se jednat o doklady, které již má služební orgán k dispozici na základě své dřívější úřední činnosti (resp. které jsou součástí dosavadního personálního spisu). Služební orgán má povinnost podle § 6 odst. 2 SŘ postupovat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a žadatele z řad dosavadních zaměstnanců co možná nejméně zatěžovat. Pokud lze potřebné údaje získat z úřední evidence, kterou služební orgán sám vede (typicky dosavadních personálních spisů), není třeba, aby služební orgán znovu vyžadoval doklady, které jsou založeny v jiném spise (doklady o dosaženém vzdělání). S ohledem na zásadu vstřícnosti a zásadu dobré správy a též s ohledem na to, že je třeba přijímání dosavadních zaměstnanců do služebního poměru zajistit s co možná nejmenším zatížením jak jich samotných, tak i příslušných služebních orgánů, měl by tak služební orgán učinit sám, tj. i bez výslovné žádosti dosavadního zaměstnance, kterou předpokládá § 6 odst. 2 věta třetí správního řádu.

(13) Vzhledem k tomu, že při přechodu z pracovněprávního vztahu do služebního poměru nedochází u zaměstnance ke změně druhu práce (činnosti) a změně pracovních podmínek, za kterých je práce nebo činnost vykonávána, zůstává platný jeho lékařský posudek (obsažený v dosavadním personálním spise) až do doby periodické pracovnělékařské prohlídky²², nedojde-li během této doby ke změně zdravotního stavu, který by měl za následek změnu zdravotní způsobilosti. Služební orgán tedy nevyžaduje po žadateli vždy nový lékařský posudek zdravotní způsobilosti.

Článek 9

Další průběh řízení o žádosti o přijetí do služebního poměru a rozhodnutí o žádosti

(1) O žádosti o přijetí do služebního poměru se vede správní řízení podle části druhé SŘ s výjimkami uvedenými v hlavě II části desáté ZSS.

(2) V řízení o žádosti o přijetí do služebního poměru přísluší žadateli veškerá práva a povinnosti účastníka řízení zakotvená v konkrétních ustanoveních SŘ (např. právo zvolit si zmocněnce, právo navrhnout důkazy a činit jiné návrhy až do vydání rozhodnutí, právo vyjádřit v řízení své stanovisko, **právo, aby mu byla před vydáním rozhodnutí dána možnost vyjádřit se k jeho podkladům**, právo nahlížet do spisu, povinnost poskytnout služebnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost, povinnost označit důkazy na podporu svých tvrzení aj.).

(3) V řízení o žádosti lze tedy využít i běžné instituty správního řízení jako je přerušení řízení nebo zastavení řízení. O přerušení řízení i zastavení řízení rozhoduje služební orgán usnesením podle § 76 SŘ.

(4) Jednotlivé žádosti dosavadních zaměstnanců se vyřizují v pořadí, v jakém byly doručeny služebnímu orgánu. Služební orgán musí o žádostech dosavadních státních zaměstnanců **rozhodnout ve lhůtě do 31. prosince 2015**. Platí ale rovněž, že **o žádosti by**

služební orgán považuje za účelné v daném konkrétním případě, lze ji určit jako závaznou lhůtu usnesením podle § 39 SŘ.

²² § 11 vyhlášky č. 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče).

měl služební orgán rozhodnout bez zbytečného odkladu²³. Lhůta uvedená v ZSS je tedy lhůtou nejzazší, jejíž konec je navíc stanoven konkrétním datem (pokud se nejedná o případ prodloužení lhůt na základě překážek v práci podle § 194 odst. 2 ZSS) a i v případě přerušení řízení musí služební orgán řízení dokončit (resp. vydat rozhodnutí v prvním stupni) do tohoto data.

(5) V řízení o žádosti o přijetí do služebního poměru **lze přerušit řízení z důvodů uvedených v § 64 SŘ** (ZSS nestanoví speciální důvody pro přerušování řízení). V řízení o žádosti o přijetí do služebního poměru dosavadních zaměstnanců prakticky přicházejí v úvahu zpravidla následující důvody přerušování řízení:

- a) přerušování řízení z důvodu výzvy k odstranění vad žádosti [§ 64 odst. 1 písm. a) SŘ] - vzhledem k tomu, že žádost podávají dosavadní zaměstnanci, bude se nejspíš jednat pouze o nedostatky drobného charakteru, proto nebude vhodné ani nutné (mimo zcela výjimečné případy), aby služební orgán současně řízení přerušoval. Navíc s ohledem na vymezení lhůty pro vydání rozhodnutí konkrétním datem 31. prosince 2015 se to nejeví ani jako účelné, neboť na konec lhůty, který je stanoven konkrétním datem, nebude mít přerušování řízení vliv. Přerušování řízení by tedy mohlo mít vliv pouze z hlediska případného posouzení nečinnosti služebního orgánu ve vztahu k obecné lhůtě rozhodnout bez zbytečného odkladu,
- b) přerušování řízení na žádost žadatele (§ 64 odst. 2 SŘ) – např. v podobě podání žádosti o přijetí do služebního poměru se současnou žádostí o přerušování řízení z důvodu obstarání některých dokladů (v takovém případě vyjma neodůvodněných žádostí nebo žádostí s obstrukčním cílem platí povinnost služebního orgánu přerušit řízení, přičemž při stanovení doby přerušování se přihlíží k žádosti žadatele).

(6) Důvody pro **zastavení řízení o žádosti stanoví § 66 odst. 1 SŘ** (ZSS nestanoví speciální důvody pro zastavení řízení). V řízení o žádosti o přijetí do služebního poměru dosavadních zaměstnanců přicházejí v úvahu zpravidla následující důvody zastavení řízení:

- a) zpětvzetí žádosti žadatelem [§ 66 odst. 1 písm. a) SŘ],
- b) podání žádosti zjevně právně nepřipustné [§ 66 odst. 1 písm. b) SŘ] – např. podání žádosti o přijetí do služebního poměru před 1. červencem 2015, o níž služební orgán rozhoduje ještě před tímto datem. Zjevná nepřipustnost žádosti vyplývá ze zjevné nemožnosti posouzení splnění podmínky, že je žadatel dosavadním zaměstnancem v pracovním poměru ke dni 1. července 2015 – pokud by však služební orgán o takové předčasně podané žádosti rozhodoval až po 1. červenci 2015 včetně, překážka, v níž spočívá zjevná právní nepřipustnost žádosti, by již odpadla,
- c) neodstranění vad žádosti, které brání v pokračování řízení [§ 66 odst. 1 písm. c) SŘ] – pouze neodstranění takových vad, které brání pokračování v řízení (věcnému posouzení žádosti), je důvodem pro zastavení řízení (např. nedoložení náležitostí žádosti, bez nichž služební orgán není schopen rozhodnout o tom, zda žadatel splňuje podmínky pro přijetí do služebního poměru),
- d) žadatel zemřel [§ 66 odst. 1 písm. f) SŘ] – usnesení o zastavení řízení má v tomto případě pouze deklaratorní povahu a pouze se poznamenává do spisu²⁴.

(7) **Pokud dojde k zastavení řízení podle § 66 SŘ** (např. z důvodu zpětvzetí žádosti nebo z důvodu neodstranění vady žádosti, která brání pokračování v řízení), dosavadní zaměstnanec zůstává v pracovním poměru. Pro jeho další trvání je třeba analogicky využít § 190 odst. 4 a § 192 odst. 4 ZSS (tzn. jeho pracovní poměr zanikne

²³ Při výkladu lhůty „bez zbytečného odkladu“ je třeba vycházet z individuálních okolností případu. S ohledem na účel přechodných ustanovení, kterým je zejména hladký a plynulý „přechod“ dosavadních státních zaměstnanců do režimu státní služby lze v kontextu ZSS vycházet ze lhůty 60 dnů.

²⁴ Viz Závěr poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu č. 87 ze dne 26. 3. 2010.

nejpozději dne 30. června 2017, resp. ke dni, do kterého je sjednána jeho smlouva na dobu určitou, pokud nedojde k ukončení jeho pracovního poměru k dřívějšímu datu podle pracovněprávních předpisů).

(8) Před vydáním rozhodnutí, kterým se žadatel v plném rozsahu nevyhoví, je služební orgán podle § 36 odst. 3 SŘ povinen **dát žadateli možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí**. Typicky se bude jednat o rozhodnutí o nepřijetí do služebního poměru nebo rozhodnutí, kterým sice služební orgán rozhodne o přijetí do služebního poměru, ale tímto rozhodnutím nevyhovuje žadateli plně – např. pokud žadatel výslovně požádal o přijetí do služebního poměru na dobu neurčitou podle § 190 ZSS, ale služební orgán po posouzení žádosti dospěl k závěru, že žadatel může být přijat pouze do služebního poměru na dobu určitou podle § 191 ZSS. Služební orgán splní povinnost podle § 36 odst. 3 SŘ tak, že písemně vyzve žadatele k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí. Při samotném úkonu seznámení se s podklady by měl služební orgán v rámci zásady vstřícnosti žadatele seznámit s podstatnými okolnostmi, majícími vliv na hodnocení podkladů.

(9) Pokud žadatel **splňuje podmínky pro přijetí do služebního poměru, služební orgán vydá správní rozhodnutí o přijetí do služebního poměru** na dobu neurčitou, jde-li o dosavadního zaměstnance splňujícího podmínky uvedené v § 190 ZSS, nebo na dobu určitou, jde-li o dosavadního zaměstnance splňujícího podmínky uvedené v § 191 nebo § 192 ZSS. Spolu s rozhodnutím o přijetí do služebního poměru služební orgán rozhodne o zařazení na služební místo (§ 23 ZSS) a stanoví plat státního zaměstnance (§ 198 ZSS). Náležitosti rozhodnutí o přijetí do služebního poměru a zařazení na služební místo stanoví kromě obecných obsahových a formálních náležitostí rozhodnutí podle § 67 až 69 SŘ též § 30 ZSS.

(10) **K jednotlivým náležitostem rozhodnutí:**

1. **Obor služby** – seznam oborů služby je uveden v příloze k nařízení vlády č. 106/2015 Sb., o oborech státní služby. Na jednom služebním místě může být vykonáván jeden, i více oborů služby, a to podle věcného zařazení činností, které státní zaměstnanec vykonává. Do rozhodnutí poté služební orgán uvede obory služby, které se vážou ke konkrétnímu služebnímu místu²⁵ (více viz článek 3 tohoto metodického pokynu);
2. **Služební místo** – dle § 2 odst. 2 písm. a) nařízení vlády č. 92/2015 Sb. o pravidlech pro organizaci služebního úřadu, se jedná o systemizované místo, které obsahuje správní činnosti, jejichž výkon se na služebním místě požaduje, a klasifikuje se platovou třídou, do které je v katalogu správních činností zařazena nejnáročnější správní činnost. Nad rámec uvedeného není pro označení služebního místa stanoveno konkrétní pravidlo, proto je vhodné označit služební místo tak, aby bylo řádně identifikováno. U „řadových“ zaměstnanců, pokud dané služební místo nenese nějaké speciální označení (např. kontrolor, inspektor, apod.) se jako vhodné jeví označení prostřednictvím jeho služebního označení podle § 7 ZSS (např. vrchní referent) s uvedením názvu konkrétního organizačního útvaru na nejnižším článku organizace služebního úřadu (oddělení), v rámci něhož bude žadatel zařazen (např. „vrchní referent personálního oddělení“)²⁶. U představených se jako vhodné jeví označení prostřednictvím jeho služebního označení podle § 9 odst. 2 a 3 ZSS (např. vedoucí oddělení) s uvedením názvu konkrétního organizačního útvaru (např. názvu oddělení) služebního úřadu, jehož je účastník představeným (např. „vedoucí personálního oddělení“). Lze rovněž využít i jiný identifikátor služebního místa uvedený ve vnitřní systemizaci služebního úřadu

²⁵ Uvedení všech relevantních oborů služby do rozhodnutí má mimo jiné vliv na fikci vykonání úřednické zkoušky a na vystavení osvědčení o úřednické zkoušce podle § 196 ZSS.

²⁶ Zřejmě nelze zcela vyloučit situaci, kdy určitý služební úřad bude mít ve své organizační struktuře více oddělení identického názvu (avšak v jiných odborech), v takovém případě je nutné připojit k názvu služebního místa i název odboru: např. „vrchní referent personálního oddělení odboru rozvoje lidských zdrojů“.

- (např. číselné označení služebního místa, pokud je takto služební místo ve vnitřní systemizaci označeno);
3. **Den vzniku služebního poměru a den nástupu do služby** – zpravidla se budou shodovat, avšak den vzniku služebního poměru může předcházet dni nástupu do služby. Služební orgán stanoví den nástupu do služby s ohledem na to, že uvedený den je dnem faktické přítomnosti státního zaměstnance na pracovišti (resp. se musí jednat o pracovní den), neboť v den nástupu do služby musí státní zaměstnanec složit služební slib před služebním orgánem;
 4. **Údaj o tom, zda bude služba vykonávána ve služebním poměru na dobu neurčitou nebo na dobu určitou, v případě služebního poměru na dobu určitou též dobu jejího trvání** – údaj závisí na splnění podmínek uvedených v § 190 odst. 1 ZSS, resp. § 191 odst. 1 ZSS a § 192 odst. 1 ZSS - údaj o době určité se musí shodovat s dosavadní pracovní smlouvou v případě § 192 odst. 1 ZSS, resp. obsahovat datum 30. června 2017 v případě § 191 odst. 1 ZSS;
 5. **Služební úřad a služební působiště** – služebním úřadem je správní úřad, ve kterém státní zaměstnanec bude vykonávat službu. Služební působiště se většinou shoduje se sídlem služebního úřadu, resp. se sídlem organizační složky služebního úřadu, nemusí být vymezeno přesnou adresou, ale obcí (městem), ve které se služební působiště nachází. Služebním působištěm státního zaměstnance zařazeného k výkonu služby na služebním místě v organizačním útvaru (např. regionálním pracovišti), který má sídlo mimo hlavní ústředí služebního úřadu, je nikoli sídlo ústředí, ale sídlo daného organizačního útvaru;
 6. **Služební označení** – do rozhodnutí je třeba uvést služební označení podle § 7 ZSS v návaznosti na přílohu č. 1 k ZSS, a to podle platové třídy, do které je konkrétní služební místo zařazeno. V případě zařazení do 9. až 11. platové třídy je nutné určit konkrétní služební označení v návaznosti na to, jakého vzdělání státní zaměstnanec zařazený na konkrétním služebním místě dosáhl²⁷;
 7. **Platové zařazení se řídí § 198 odst. 1 ZSS** – dosavadnímu zaměstnanci se nemění zařazení do platové třídy ani platového stupně (nejde-li o případ, kdy by ke dni vzniku služebního poměru splnil podmínky pro postup do vyššího platového stupně²⁸), stejně tak je mu v souladu s předchozím platovým výměrem platným ke dni bezprostředně předcházejícímu vzniku služebního poměru, stanoven stejný osobní příplatek a příplatek za vedení ve výši stanovené v tomto platovém výměru; stanovení dalších příplatků (např. zvláštního příplatku) je rovněž možné, ale pro jejich stanovení musí být splněny zákonné podmínky a jejich stanovení musí být v rozhodnutí o přijetí do služebního poměru odůvodněno (neboť nevychází z § 198 odst. 1 ZSS);
 8. **Délka kratší služební doby, byla-li povolena** – uvedené vychází z toho, zda dosavadní státní zaměstnanec vykonával práci v kratší pracovní době na pracovním místě, které je nyní systemizované jako služební místo s kratší služební dobou (zde služební orgán v rozhodnutí stanoví kratší služební dobu bez žádosti dosavadního zaměstnance a odůvodní to stávajícím obsahem pracovního poměru a tím, že je uvedené služební místo již takto systemizováno – rozsah kratší služební doby služební orgán uvede ve výrokové části rozhodnutí o přijetí do služebního poměru). Zaměstnanec, který má být přijat na služební místo, které je systemizováno jako

²⁷ Např. u 10. platové třídy bude mít státní zaměstnanec s dosaženým vyšším odborným vzděláním služební označení vrchní referent, v případě bakalářského vzdělání pak služební označení rada.

²⁸ Ustanovení o výjimce neměnnosti platového stupně obsažené v závěru § 198 odst. 1 ZSS je obecným ustanovením, které řeší případy, kdy má dosavadní zaměstnanec ke dni vzniku jeho služebního poměru nárok na platový tarif ve vyšším platovém stupni podle § 4 odst. 10 nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, resp. shodného ustanovení podle § 3 odst. 3 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, tedy od prvního kalendářního měsíce, ve kterém dosáhl započitatelné praxe stanovené pro vyšší platový stupeň. V těchto případech se tedy nebude vydávat samostatné rozhodnutí, ale přímo se rozhodne o tom, že státnímu zaměstnanci přísluší platový tarif určený pro vyšší platový stupeň v příslušné stupnici platových tarifů stanovených v příloze k nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců.

služební místo na zákonem stanovenou služební dobu (tzn. na plný úvazek), ale doposud na daném místě pracoval po kratší pracovní dobu, musí požádat o povolení kratší služební doby a služební orgán o této žádosti musí rozhodnout. Dále mohou existovat i případy zaměstnanců, kteří požádají současně se žádostí o přijetí do služebního poměru o povolení kratší služební doby zcela nově (doposud vykonávali práci na plný úvazek) a služební orgán opět musí tuto žádost posoudit, přičemž může státnímu zaměstnanci v části žádosti týkající se kratší služební doby nevyhovět (např. z organizačních důvodů).

(11) Vzory rozhodnutí o přijetí do služebního poměru jsou uvedeny v Příloze č. 7 tohoto metodického pokynu.

Článek 10 **Nástup do služby**

(1) **V den nástupu do služby** (den uvedený jako den nástupu do služby v rozhodnutí o přijetí do služebního poměru) skládá státní zaměstnanec **služební slib** dle § 32 ZSS před služebním orgánem²⁹ (vzory záznamů o složení služebního slibu jsou uvedeny v Příloze č. 1 tohoto metodického pokynu³⁰). Ustanovení § 32 odst. 5 ZSS stanoví následky nesložení slibu nebo jeho složení s výhradou – služební poměr se od počátku považuje za neexistující. Nastane-li tato skutečnost, dosavadní zaměstnanec zůstává v pracovním poměru. Pro jeho další trvání je třeba analogicky využít § 190 odst. 4 a § 192 odst. 4 ZSS (tzn. jeho pracovní poměr zanikne nejpozději dne 30. června 2017, resp. ke dni, do kterého je sjednána jeho smlouva na dobu určitou, pokud nedojde k ukončení jeho pracovního poměru k dřívějšímu datu podle pracovněprávních předpisů).

(2) Státní zaměstnanec, který byl přijat do služebního poměru na dobu **neurčitou podle § 190 ZSS nemusí vykonat úřednickou zkoušku**. Vznikem služebního poměru na dobu neurčitou podle § 190 ZSS platí fikce stanovená v § 196 odst. 1 ZSS, že státní zaměstnanec úspěšně vykonal úřednickou zkoušku (obecnou část i zvláštní část v příslušném oboru/oborech služby). V den nástupu do služby, resp. po složení služebního slibu tedy vydá služební orgán tomuto státnímu zaměstnanci **osvědčení o úspěšném vykonání úřednické zkoušky**, jehož vzor je uveden v Příloze č. 3 tohoto metodického pokynu. Státní zaměstnanec, který byl přijat do služebního poměru na dobu **určitou podle § 191 ZSS musí do 30. června 2017 úspěšně vykonat obecnou část úřednické zkoušky**, který byl přijat do služebního poměru na dobu **určitou podle § 192 ZSS může vykonat obecnou část úřednické zkoušky, pokud o její vykonání požádá, avšak její úspěšné vykonání nemá vliv na trvání služebního poměru státního zaměstnance**. Vznikem služebního poměru na dobu určitou podle § 191 a § 192 ZSS platí pro státního zaměstnance fikce stanovená v § 196 odst. 2 ZSS, že státní zaměstnanec úspěšně vykonal zvláštní část úřednické zkoušky pro příslušný obor/obory služby. V den nástupu do služby, resp. po

²⁹ Pravomoc služebního orgánu přijímat služební slib lze přenést na podřízené zaměstnance na základě služebního předpisu. S ohledem na § 14 odst. 3 a § 15 odst. 5 ZSS rozhodování o věcech, o nichž se podle zákona o státní službě nevede řízení (§ 159 odst. 2 zákona o státní službě) s výjimkou služebního hodnocení (§ 159 odst. 2 písm. j) ZSS), může vedoucí služebního úřadu nebo státní tajemník přenést služebním předpisem na představené. Pravomoc přijímat služební slib státních zaměstnanců podle § 32 odst. 3 ZSS není uvedena ani v jednom z odstavců § 159 ZSS, rozhodně se však jedná o část výkonu působnosti služebního orgánu, která z povahy věci není řízením ve věci služby. Složení služebního slibu je sice završením procesu přijetí zaměstnance do služebního poměru (i s ohledem na následky jeho nesložení nebo jeho složení s výhradou), nicméně tento úkon nelze považovat za součást samotného řízení ve věcech státní služby, resp. ve věci řízení o přijetí do služebního poměru, neboť to je dokončeno pravomocným rozhodnutím o přijetí do služebního poměru. V úvahu přichází doplňkově i použití § 66 odst. 1 ZSS (upravujícího institut příkazu k zastupování) k řešení ad hoc případů např. z důvodu nutné nepřítomnosti osoby, která je služebním orgánem.

³⁰ Do záznamu o složení služebního slibu může, považuje-li to za účelné, služební orgán uvést též skutečnost, že služební slib byl vykonán za přítomnosti třetí osoby, kterou v záznamu o složení služebního slibu uvede.

složení služebního slibu tedy vydá služební orgán tomuto státnímu zaměstnanci **osvědčení o úspěšném vykonání zvláštní části úřednické zkoušky** pro příslušný obor/obory služby, jehož vzor je uveden v Příloze č. 8 tohoto metodického pokynu.

(3) Pokud po vydání rozhodnutí o přijetí do služebního poměru nastane na straně státního zaměstnance **závažná překážka, která mu brání v nástupu do služby** v den, který je uveden jako den nástupu do služby v rozhodnutí o přijetí do služebního poměru (nedojde tedy ani ke složení služebního slibu) a státní zaměstnanec o existenci této překážky služební orgán uvědomí nejpozději do 7 dnů ode dne jejího vzniku, nemá existence této překážky vliv na vznik a další trvání služebního poměru³¹ a služební slib státní zaměstnanec složí v den skutečného nástupu do služby po odpadnutí překážky. Pokud nastane na straně státního zaměstnance závažná překážka, která mu brání v nástupu do služby ještě před vydáním rozhodnutí o přijetí do služebního poměru, není tato překážka sama o sobě důvodem pro nepřijetí do služebního poměru, pokud jejím následkem není závěr o nesplnění některého z předpokladů uvedených v § 25 odst. 1 ZSS pro přijetí do služebního poměru. Existence takové překážky není ani důvodem pro přerušování řízení o žádosti podle § 64 SŘ (pokud o přerušování řízení nepožádá sám žadatel). Pokud služební orgán učiní závěr o splnění podmínek pro přijetí do služebního poměru, vydá příslušné rozhodnutí, v němž jako den nástupu do služby stanoví předpokládaný den nástupu do služby po odpadnutí překážky. Pokud ani v tento den nemůže státní zaměstnanec nastoupit do služby z důvodu, že překážka stále trvá, uplatní se věta první tohoto odstavce.

Článek 11

Rozhodnutí o nepřijetí do služebního poměru

(1) Pokud žadatel nesplňuje podmínky pro přijetí do služebního poměru, služební orgán vydá správní rozhodnutí o zamítnutí žádosti, resp. o nepřijetí žadatele do služebního poměru. Náležitosti rozhodnutí o zamítnutí žádosti, resp. o nepřijetí do služebního poměru stanoví § 67 až 69 SŘ. Vzory rozhodnutí o zamítnutí žádosti, resp. rozhodnutí o nepřijetí do služebního poměru jsou uvedeny v Příloze č. 9 a 10 tohoto metodického pokynu.

(2) Proti rozhodnutí o žádosti o přijetí do služebního poměru lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí, a to u služebního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal. Odvolacím služebním orgánem je, v závislosti na tom, kdo byl služebním orgánem 1. stupně, nadřízený služební orgán uvedený § 162 odst. 4 písm. a) až c) ZSS. Odvolání proti rozhodnutí nemá v souladu s § 168 odst. 2 ZSS (oproti obecnému pravidlu uvedenému v § 85 odst. 1 SŘ) odkladný účinek.

(3) Kromě speciálních pravidel o stanovení nadřízeného služebního orgánu a zákonného vyloučení odkladného účinku odvolání se odvolací řízení plně řídí pravidly stanovenými v SŘ.

(4) Pokud dosavadní zaměstnanec, který je ke dni 1. července 2015 v pracovním poměru na dobu neurčitou, nebude přijat do služebního poměru z důvodu nesplnění předpokladů podle § 25 odst. 1 ZSS, jeho pracovní poměr na základě § 190 odst. 4 a 5 a § 191 odst. 4 věta druhá ZSS uplynutím 30. června 2017 zaniká. Obdobně³² zaniká nejpozději uplynutím 30. června 2017 pracovní poměr též dosavadnímu zaměstnanci, který je ke dni 1. července 2015 v pracovním poměru na dobu určitou, a nebyl přijat z důvodu

³¹ § 31 ZSS.

³² Zejména s ohledem na účel přechodných ustanovení ZSS a zásadu rovnosti dosavadních zaměstnanců je třeba na zánik pracovního poměru dosavadních zaměstnanců s pracovním poměrem na dobu určitou, kteří nebudou přijati do služebního poměru pro nesplnění předpokladů uvedených v § 25 odst. 1 ZSS, nahlížet obdobně jako na zánik pracovního poměru zaměstnanců na dobu neurčitou.

nesplnění předpokladů podle § 25 odst. 1 ZSS, a to i v případě, že jeho původní pracovní poměr na dobu určitou byl uzavřen na dobu delší než do 30. června 2017.

(5) V případě zániku pracovního poměru uplynutím 30. června 2017 z důvodu nepřijetí dosavadního zaměstnance, který je ke dni 1. července 2015 v pracovním poměru na dobu neurčitou, do služebního poměru pro nesplnění předpokladů podle § 25 odst. 1 ZSS, přísluší na základě § 190 odst. 5 a § 191 odst. 4 věta druhá ZSS tomuto zaměstnanci po skončení jeho pracovního poměru odstupné podle pracovněprávních předpisů (viz § 190 odst. 5 ZSS)³³. O odstupném se nevydává rozhodnutí ve věci služebního poměru, neboť jde o institut pracovního práva. Jde tedy o faktický úkon přiznání a vyplacení odstupného dle zákoníku práce, resp. ve lhůtách uvedených v § 67 odst. 4 zákoníku práce.

(6) Výše odstupného se v návaznosti na délku pracovního poměru u služebního úřadu řídí § 67 odst. 1 a 3 zákoníku práce. Pokud však byla žádost o přijetí do služebního poměru zamítnuta pro nesplnění předpokladu uvedeného v § 25 odst. 1 písm. f) ZSS (potřebná zdravotní způsobilost) a důvodem nesplnění tohoto požadavku je, že zaměstnanec nesmí podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo dosáhl-li na pracovišti určeném rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice [viz § 52 odst. 1 písm. d) zákoníku práce], výše odstupného se určí na základě § 67 odst. 2 a 3 zákoníku práce. Jestliže žádost byla z důvodu uvedeného v předchozí větě zamítnuta, ale zaměstnavatel se zcela zprostil své odpovědnosti podle § 367 odst. 1 zákoníku práce, nepřísluší zaměstnanci odstupné podle § 67 odst. 2 a 3 zákoníku práce, ale dle § 67 odst. 1 a 3 zákoníku práce. Vzhledem k obecnému odkazu stanovení odstupného podle pracovně právních předpisů lze při stanovení výše odstupného vycházet též z kolektivní smlouvy, byla-li uzavřena.

Část třetí

Další podrobnosti ke vzniku služebního poměru v přechodném období

Článek 12

Odlišnosti v počítání lhůt pro některé skupiny dosavadních zaměstnanců

(1) Pro dosavadního zaměstnance v pracovním poměru, který ke dni 1. července 2015 nevykonává práci z důvodu **překážky v práci na straně zaměstnance** podle § 191 až 205 zákoníku práce (např. z důvodu **mateřské nebo rodičovské dovolené**)³⁴, se lhůty stanovené v § 190 až 193 ZSS namísto ode dne 1. července 2015 počítají ode dne odpadnutí překážky v práci na straně zaměstnance (§ 194 odst. 2 ZSS). Dosavadní zaměstnanci musí tedy podat žádost o přijetí do služebního poměru a zařazení na služební místo ve lhůtě do 62 dnů ode dne odpadnutí překážky v práci (např. do 62 dnů po skončení mateřské nebo rodičovské dovolené). Lhůta pro podání žádosti se na základě § 194 odst. 2 ZSS přeruší též dosavadnímu zaměstnanci, který nebude konat práci z důvodu překážky v práci na straně zaměstnance podle § 191 až 205 zákoníku práce, která vznikne v době od 1. července 2015 do 31. srpna 2015, pokud ovšem tato překážka trvá i 31. srpna 2015 (tedy poslední den lhůty pro podání žádosti) – tím není dotčena možnost případně požádat o prominutí zmeškání lhůty podle § 41 SŘ (viz výše).

³³ § 67 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

³⁴ Překážkou v práci na straně zaměstnance není poskytnutí neplaceného volna. Musí se jednat o překážku uvedenou v citovaných ustanoveních zákoníku práce.

(2) Případné čerpání dovolené mezi mateřskou dovolenou a rodičovskou dovolenou není překážkou v práci způsobující přerušení lhůty. Pokud tedy dosavadní zaměstnankyně ke dni 1. července 2015 nekoná práci z důvodu mateřské dovolené, která skončí před 31. srpna 2015, nenastoupí po případně čerpané dovolené na rodičovskou dovolenou nejpozději 31. srpna 2015, musí podat žádost do 62 dnů po ukončení mateřské dovolené. Pokud dosavadní zaměstnankyně ke dni 1. července 2015 nekoná práci z důvodu mateřské dovolené nebo na tuto dovolenou nastoupí v době od 1. července do 31. srpna 2015 a po jejím uplynutí bezprostředně nenastoupí na rodičovskou dovolenou, musí podat žádost do 62 dnů po ukončení mateřské dovolené, neboť případně čerpaná dovolená mezi mateřskou dovolenou a rodičovskou dovolenou by měla za následek započítání běhu lhůty 62 dnů pro podání žádosti.

(3) Dosavadní zaměstnanec v pracovním poměru, který vykonává činnosti podle § 5 ZSS, jehož pracovní místo bylo po dni účinnosti zákona o státní službě zařazeno v systemizaci jako místo určené pro obsazení státním zaměstnancem ve služebním poměru (tj. nikoliv v rámci první systemizace účinné ke dni 1. července 2015, ale až následně v rámci systemizace schválené podle § 17 nebo její změnou podle § 18, nebo až v rámci systemizace schválené s účinností od 1. ledna 2016 podle § 184 odst. 3 ZSS), má při splnění zákonných podmínek nárok na převedení do služebního poměru s tím, že stanovené lhůty se namísto ode dne 1. července 2015 počítají ode dne nabytí účinnosti systemizace nebo její změny (§ 194 odst. 1 ZSS).

Článek 13

Mateřská a rodičovská dovolená a jiné překážky v práci dosavadních vedoucích zaměstnanců

(1) Dosavadní vedoucí zaměstnanci ve smyslu § 188 odst. 1 ZSS, kteří k 1. červenci 2015 čerpají mateřskou nebo rodičovskou dovolenou, se k tomuto dni stanou ze zákona státními zaměstnanci ve služebním poměru a současně se stanou představenými zařazenými mimo výkon služby z důvodu čerpání mateřské nebo rodičovské dovolené (§ 63 ZSS)³⁵. Složit služební slib by měli ve lhůtě 62 dnů ode dne ukončení mateřské nebo rodičovské dovolené (resp. po odpadnutí překážky v práci na straně zaměstnance), tj. ode dne, kdy budou zařazeni k výkonu služby na služební místo představeného (= jejich původní transformované pracovní místo).

(2) Dosavadní vedoucí zaměstnanci ve smyslu § 188 odst. 1 ZSS, kteří k 1. červenci 2015 nekonají práci z důvodu jiné překážky v práci na straně zaměstnance než z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené (§ 191, § 199 až 205 zákoníku práce), se k tomuto dni stanou ze zákona státními zaměstnanci ve služebním poměru a současně se stanou představenými, kteří nekonají službu z důvodu překážek ve službě na straně státního zaměstnance. Složit služební slib by měli ve lhůtě 62 dnů ode dne odpadnutí překážky ve službě³⁶.

(3) Jestliže se nejedná o situaci podle odstavce 1 a 2, ale ke složení služebnímu slibu představeného nedojde ve lhůtě uvedené v § 188 odst. 4 ZSS (do 31. srpna 2015) z důvodu závažné překážky, která nastala až po 1. červenci 2015 a která bránila představenému ve složení služebnímu slibu v uvedené lhůtě, lze služební slib složit bez zbytečného odkladu po odpadnutí této závažné překážky nejpozději však do 62 dnů po odpadnutí překážky.

³⁵ O tomto zařazení mimo výkon služby se nevydává žádné rozhodnutí. Jde o stav vzniklý ze zákona v důsledku aplikace přechodných ustanovení na faktický stav, kdy zaměstnanec již v době vzniku služebního poměru ze zákona čerpá mateřskou nebo rodičovskou dovolenou.

³⁶ Podle individuálních okolností nelze vyloučit též složení služebnímu slibu v době překážek ve službě.

(4) Ve lhůtě 3 měsíců ode dne ukončení mateřské nebo rodičovské dovolené (resp. po odpadnutí překážky v práci na straně zaměstnance) dosavadní vedoucí zaměstnanci musí požádat o povolení výkonu jiné výdělečné činnosti (viz čl. 18 tohoto pokynu) nebo tuto činnost ukončit. Neprodleně po dni ukončení mateřské nebo rodičovské dovolené (resp. po odpadnutí překážky v práci na straně zaměstnance) musí učinit právní jednání směřující k odstranění překážky podle § 33 odst. 1 nebo 2 ZSS.

(5) Dosavadní vedoucí zaměstnanci, kteří jsou jmenováni na dobu čerpání mateřské nebo rodičovské dovolené (resp. na dobu jiných překážek v práci) svých „předchůdců“, se k okamžiku 1. července 2015 stanou státními zaměstnanci ve služebním poměru na dobu neurčitou a službu na služebním místě představeného budou dále vykonávat do doby, po kterou budou jejich „předchůdci“ zařazeni mimo výkon služby z důvodu čerpání mateřské nebo rodičovské dovolené nebo po kterou nekonají práci z důvodu jiných překážek v práci na straně zaměstnance. Tento odstavec se však netýká zaměstnanců, kteří jsou „pouze“ tzv. pověřeni řízením, aniž by byli jmenováni na místo vedoucího zaměstnance – pokud nejsou tito zaměstnanci jmenovaným vedoucím zaměstnancem z jiného titulu, považují se za dosavadní zaměstnance, kteří musejí podat žádost o přijetí do služebního poměru.

(6) Dosavadní vedoucí zaměstnanci, kteří budou k 1. červenci 2015 čerpat mateřskou nebo rodičovskou dovolenou, nebo kteří budou zařazeni mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené po tomto okamžiku a kteří současně budou z tohoto důvodu mimo výkon služby i v době konání výběrových řízení podle § 186 odst. 4 nebo § 188 odst. 6 ZSS, se mohou těchto výběrových řízení zúčastnit bez ohledu na trvání mateřské nebo rodičovské dovolené. Další podrobnosti týkající se výběrových řízení budou upraveny v samostatném metodickém pokynu vydaném náměstkem ministra vnitra pro státní službu.

Článek 14

Skončení služebního poměru z důvodu dosažení věku 70 let

(1) Vznikl-li podle přechodných ustanovení ZSS (§ 185 až 188, § 190 až 192 nebo § 194 ZSS) služební poměr osobě, která přede dnem jeho vzniku dovršila věk 70 let, skončí služební poměr ze zákona uplynutím kalendářního roku, v němž vznikl (§ 195 ZSS), pokud neskončí dříve v důsledku skončení služebního poměru na dobu určitou.

(2) Toto pravidlo platí nejen v případě vzniku služebního poměru podle přechodných ustanovení [§ 74 odst. 1 písm. h) ZSS], neboť služební poměr vždy zaniká dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž státní zaměstnanec dovršil 70 let (pokud neskončí dříve v důsledku skončení služebního poměru takového státního zaměstnance na dobu určitou). Podle § 74 odst. 1 písm. h) ZSS tak skončí dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž státní zaměstnanec dovršil 70 let, služební poměr i osobě, které vznikl služební poměr podle přechodných ustanovení ZSS (§ 185 až 188, § 190 až 192 nebo § 194 ZSS), ale která dovršila věk 70 let po vzniku služebního poměru.

(3) Služební orgán o skončení služebního poměru osoby po dosažení věku 70 let nerozhoduje, pouze uvedené písemně oznámí státnímu zaměstnanci.

Článek 15

Skončení služebního poměru z důvodu nesložení úřednické zkoušky

(1) Jestliže byl státní zaměstnanec přijat v souladu s § 191 odst. 1 ZSS do služebního poměru na dobu určitou do 30. června 2017 a neuspěl ani u opakované

úřednické zkoušky, jeho služební poměr zaniká posledním dnem měsíce, v němž státní zaměstnanec neuspěl u opakované úřednické zkoušky.

(2) Jestliže státní zaměstnanec úřednickou zkoušku, příp. opakovanou úřednickou zkoušku nesložil, protože se k této zkoušce vůbec nepřihlásil, nebo poprvé úřednickou zkoušku nesložil úspěšně a k opakované úřednické zkoušce se včas nepřihlásil, zaniká jeho služební poměr marným uplynutím zákonem stanovené délky trvání služebního poměru na dobu určitou do 30. června 2017.

(3) Rozhodnutí o skončení služebního poměru se nevydává, neboť dochází ke skončení služebního poměru ze zákona, o tomto skončení služební orgán státního zaměstnance písemně informuje.

(4) V případech uvedených v odstavci 1 a 2 však přísluší státnímu zaměstnanci odstupné podle pracovněprávních předpisů³⁷ (§ 191 odst. 4 ZSS). O odstupném se nevydává rozhodnutí ve věci služebního poměru, neboť jde o institut pracovního práva. Jde tedy o přiznání a vyplacení odstupného dle zákoníku práce, resp. ve lhůtách uvedených v § 67 odst. 4 zákoníku práce.

(5) Výše odstupného se v návaznosti na celkovou délku pracovního poměru a služebního poměru řídí § 67 odst. 1 a 3 zákoníku práce. Do celkové délky pracovního poměru a služebního poměru se kromě služebního poměru státního zaměstnance započítá též celá délka jeho pracovního poměru u služebního úřadu, který trval ke dni 1. července 2015. Případné pracovní poměry u jiných správních úřadů předcházející pracovnímu poměru platnému ke dni 1. července 2015 se do celkové délky pracovního poměru a služebního poměru pro účely stanovení výše odstupného nezapočítávají (viz § 200 ZSS). Vzhledem k obecnému odkazu stanovení odstupného podle pracovně právních předpisů lze při stanovení výše odstupného vycházet též z kolektivní smlouvy, byla-li uzavřena.

Článek 16

Dosavadní zaměstnanci, kteří nepodají žádost o přijetí do služebního poměru

(1) Jestliže dosavadní zaměstnanec, který vykonává činnosti podle § 5 ZSS, a který je ke dni 1. července 2015 v pracovním poměru na dobu neurčitou nebo na dobu určitou, nepožádá o přijetí do služebního poměru, služební orgán nemůže bez jeho žádosti rozhodnout o jeho přijetí do služebního poměru. Pracovní poměr takového státního zaměstnance zaniká

- a) dnem 30. června 2017 v případě pracovního poměru na dobu neurčitou, nebo
- b) dnem, kterým uplyne sjednaná doba trvání pracovního poměru na dobu určitou, nejpozději však 30. června 2017, pokud nebude jeho pracovní poměr ukončen k dřívějšímu datu podle pracovněprávních předpisů.

(2) Do doby skončení nebo zániku pracovního poměru může dosavadní zaměstnanec vykonávat činnosti podle § 5 ZSS na služebním místě.

(3) Dosavadní zaměstnanec, který nevykonává (a ani podle první systemizace nemá) vykonávat činnosti podle § 5 ZSS, a je ke dni 1. července 2015 v pracovním poměru, nemůže být do služebního poměru přijat. Tento zaměstnanec bude i nadále vykonávat pracovní činnosti na pracovním místě v pracovněprávním vztahu podle zákoníku práce. Podá-li takový dosavadní zaměstnanec žádost o přijetí do služebního poměru a zařazení na služební místo, služební orgán takovou žádost zamítne až poté, kdy věcně posoudí, zda

³⁷ § 67 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

činnosti vykonávané dosavadním zaměstnancem nejsou činnostmi podle § 5 ZSS, a uvedené v rozhodnutí odůvodní.

Článek 17

Zařazení státních zaměstnanců s ohledem na příbuzenské a obdobné vztahy

(1) Státní zaměstnanci, kteří jsou sobě navzájem osobami blízkými³⁸, nemohou být zařazeni ve službě tak, aby jeden byl přímo podřízen druhému nebo podléhal jeho finanční³⁹ nebo účetní kontrole (§ 43 odst. 1 ZSS). To neplatí, jedná-li se o zahraniční službu.

(2) Státní zaměstnanec bez zbytečného odkladu oznámí tuto skutečnost, pokud k ní došlo po vzniku služebního poměru. Také dosavadní zaměstnanec, který požádá o přijetí do služebního poměru, je povinen služebnímu orgánu takovou skutečnost oznámit (je vhodné, aby tak učinil již v žádosti o přijetí do služebního poměru). Tato skutečnost však nemůže mít za následek nepřijetí do služebního poměru, ale služební orgán by měl následně po vzniku služebního poměru změnit podřízenost státního zaměstnance.

(3) Nastane-li skutečnost uvedená v odstavci 1 až po vzniku služebního poměru, služební orgán je opět povinen změnit podřízenost státního zaměstnance. Změnou podřízenosti státního zaměstnance se nerozumí zařazení nebo převedení na jiné služební místo (§ 49 a § 61 ZSS), ale jde o organizační opatření, jehož důsledkem bude změna dosavadní podřízenosti státního zaměstnance vyplývající z dosavadního organizačního uspořádání služebního úřadu.

Článek 18

Jiná výdělečná činnost

(1) Státní zaměstnanec může vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu podle zákona o státní službě pouze s předchozím písemným souhlasem služebního orgánu. Toto omezení se nevztahuje na případy podle § 64 (zařazení mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci), § 65 (zařazení mimo výkon služby pro pozastavení služby), při výkonu vazby a dále na činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární nebo uměleckou, na činnost znalce nebo tlumočnicka vykonávanou podle jiného zákona pro soud nebo jiný správní úřad než ten, ve kterém vykonává službu, na činnost v poradních orgánech vlády a jejich orgánech, činnost v poradních nebo jiných orgánech ústředního správního úřadu nebo ve zvláštních orgánech, které podle jiného zákona vykonávají státní správu, a na správu vlastního majetku (§ 81 odst. 2 ZSS).

(2) Jinou výdělečnou činností se pro účely tohoto ustanovení rozumí aktivní činnost zaměstnance za účelem získání výdělku bez ohledu na to, o jaký právní vztah se jedná. Jde nejčastěji o výkon činnosti v pracovněprávním vztahu u jiného zaměstnavatele, nebo podnikání (např. na základě vydaného živnostenského oprávnění), případně o aktivní účast na podnikání právnické osoby (např. plnění úkolů společníka obchodní korporace pro

³⁸ Podle § 22 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, je osobou blízkou příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

³⁹ Finanční kontrolou je kontrola prováděná podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). Mezi státními zaměstnanci ve vzájemném postavení osob blízkých by tedy neměl být současně vztah kontrolované osoby a kontrolního orgánu podle zákona o finanční kontrole, a to zejména v oblasti tzv. vnitřního kontrolního systému podle části čtvrté zákona o finanční kontrole.

tuto obchodní korporaci v rámci předmětu jejího podnikání, aniž by šlo o činnost založenou na základě pracovněprávního vztahu k obchodní korporaci).

(3) Dosavadní zaměstnanec, který hodlá po přijetí do služebního poměru vykonávat jinou výdělečnou činnost než službu, musí požádat příslušný služební orgán o souhlas, a to i v tom případě, že jinou výdělečnou činnost vykonával se souhlasem zaměstnavatele již v předchozím pracovním poměru. Vzor žádosti o souhlas s jinou výdělečnou činností je uveden v Příloze č. 11 tohoto metodického pokynu.

(4) **Dosavadní zaměstnanec**, který byl přijat do služebního poměru, a **též státní zaměstnanec, kterému na základě přechodných ustanovení ZSS vznikl služební poměr ze zákona**, je povinen do doby 3 měsíců po vzniku služebního poměru ukončit jinou výdělečnou činnost nebo požádat služební orgán o udělení souhlasu podle § 81 odst. 2 ZSS (§ 197 ZSS). Pokud v uvedené lhůtě požádal o udělení souhlasu podle § 81 odst. 2 ZSS, může vykonávat jinou výdělečnou činnost do doby nabytí právní moci rozhodnutí o jeho žádosti o povolení výkonu jiné výdělečné činnosti.

(5) O povolení výkonu jiné výdělečné činnosti než služby vydá služební orgán rozhodnutí ve správním řízení. V případě neudělení souhlasu (resp. zamítnutí jeho žádosti) je po právní moci rozhodnutí dosavadní zaměstnanec povinen bez zbytečného prodlení ukončit jinou výdělečnou činnost.

(6) Služební orgán nemůže udělit souhlas k tomu, aby se státní zaměstnanec stal členem řídicích nebo kontrolních orgánů obchodních korporací provozujících podnikatelskou činnost, s výjimkou případů, kdy byl do těchto orgánů vyslán služebním orgánem (§ 81 odst. 1 ZSS).

(7) Výkon funkce v rámci společenství vlastníků⁴⁰, kterého je státní zaměstnanec členem, není v rozporu s § 81 ZSS.

(8) Pokud jde o bytová družstva, podle § 727 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, bytové družstvo může být založeno jen za účelem zajišťování bytových potřeb svých členů. Podle odstavce druhého citovaného ustanovení bytové družstvo může spravovat domy s byty a nebytovými prostory ve vlastnictví jiných osob. Podle § 727 odst. 3 zákona č. 90/2012 Sb., obchodních korporacích, bytové družstvo může za podmínek stanovených tímto zákonem provozovat i jinou činnost, pokud tím neohrozí uspokojování bytových potřeb svých členů a tato činnost má ve vztahu k činnosti podle odstavců 1 a 2 pouze doplňkový nebo vedlejší charakter. S ohledem na doplňkový nebo vedlejší charakter jiné činnosti než je zajišťování bytových potřeb svých členů a správa domů s byty a nebytových prostor ve vlastnictví jiných osob není výkon funkce v rámci bytového družstva v rozporu s § 81 ZSS.

(9) Dosavadní zaměstnanec, jemuž nevznikne služební poměr, může i po dni účinnosti zákona o státní službě vykonávat jinou výdělečnou činnost, k níž již v minulosti získal souhlas zaměstnavatele, v rozsahu odpovídajícím vydanému souhlasu.

Článek 19 **Osobní spis státního zaměstnance**

(1) O služebním poměru státního zaměstnance se vede osobní spis, který může obsahovat jen písemnosti nezbytné pro služební poměr a hodnocení státního zaměstnance (§ 153 odst. 1 ZSS).

⁴⁰ § 1194 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

(2) Osobní spis státního zaměstnance je souborem dokumentů, kterými je zaznamenáván průběh a výsledky jednotlivých personálních činností souvisejících se služebním poměrem státního zaměstnance. Obsahuje mimo jiné údaje a listiny, které je státní zaměstnanec povinen služebnímu úřadu poskytnout pro plnění jeho zákonných povinností před vznikem služebního poměru, a také další dokumenty vzniklé v průběhu trvání služebního poměru a dokumenty související se skončením služebního poměru.

(3) O rozsahu a druhu materiálů v personální evidenci státních zaměstnanců rozhoduje služební orgán tak, aby v něm byly shromažďovány pouze osobní údaje státního zaměstnance odpovídající účelu služebního poměru.

(4) Použití dosavadního osobního spisu zaměstnance v režimu zákoníku práce pro služební poměr není možné, protože v dosavadním osobním spise musí zůstat uchovány i dokumenty, které se na služební poměr nebudou vztahovat (např. pracovní smlouvy a jejich změny, pracovní náplně, platové výměry, jmenovací a odvolací dekrety, časově neaktuální doklady o zdravotní způsobilosti, neaktuální osobní údaje apod.). Dnem skončení pracovního poměru dosavadního zaměstnance je proto nezbytné uzavřít jeho osobní spis vedený pro pracovní poměr podle zákoníku práce a dnem vzniku služebního poměru zavést nový osobní spis pro služební poměr podle ZSS. To však nevylučuje použití některých potřebných dokumentů pro účely řízení o žádosti o přijetí do služebního poměru a jejich založení do nového osobního spisu státního zaměstnance ve formě kopie pořízené služebním orgánem.

(5) Další podrobnosti týkající se osobního spisu budou upraveny v samostatném služebním předpisu, popř. metodickém pokynu vydaném náměstkem ministra vnitra pro státní službu.

Seznam příloh:

Příloha č. 1 – vzory záznamů o složení služebního slibu

Příloha č. 2 – vzor rozhodnutí o stanovení platu představeného

Příloha č. 3 – vzor osvědčení o úspěšném vykonání úřednické zkoušky (obecné i zvláštní části)

Příloha č. 4 – vzor písemného čestného prohlášení o svéprávnosti

Příloha č. 5 – vzor písemného čestného prohlášení o bezúhonnosti

Příloha č. 6 – vzor žádosti o přijetí do služebního poměru

Příloha č. 7 – vzory rozhodnutí o přijetí do služebního poměru

Příloha č. 8 – vzor osvědčení o úspěšném vykonání zvláštní části úřednické zkoušky

Příloha č. 9 a 10 – vzory rozhodnutí o zamítnutí žádosti, resp. rozhodnutí o nepřijetí do služebního poměru

Příloha č. 11 – vzor žádosti o souhlas s jinou výdělečnou činností

RNDr. Josef Postránecký
náměstek ministra vnitra pro státní službu
(podepsáno elektronicky)

